

Gebiedsscan criminaliteit & overlast

Gemeente Overbetuwe

Voorwoord

Voor u ligt de gebiedsscan criminaliteit en overlast 2010 van de gemeente Overbetuwe, samengesteld door het district Rivierenland van de politieregio Gelderland-Midden. Met deze gebiedsscan informeert ons korps het lokaal bestuur en andere ketenpartners over (on-)veiligheidsontwikkelingen binnen de gemeenten in ons werkgebied.

De gebiedsscan is een informatieproduct; de politie geeft hiermee invulling aan haar signalerende en adviserende taak. De gebiedsscan bevat geen uitputtende analyses en geen concrete voorstellen tot aanpak. Deze planvorming dient immers integraal en onder regie van de gemeente plaats te vinden. Binnen de cyclische ontwikkeling van integraal veiligheidsbeleid kunnen de benoemde aandachtspunten de input vormen voor het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid. Om deze reden biedt ons korps u de gebiedsscan jaarlijks aan.

Doel: ontwikkelingen geven prioriteiten aan

De gebiedsscan is bedoeld om veiligheidspartners van politiespecifieke informatie te voorzien. Het gaat om gesignaleerde ontwikkelingen en trends op het gebied van criminaliteit, overlast, dader- en risicogroepen. In de gebiedsscan beschrijven we de meest in het oog springende ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Zo wordt de gemeente als het ware jaarlijks 'gefotografeerd'. Vanuit deze ontwikkelingen worden onderwerpen aangegeven die vanuit de optiek van de politie geprioriteerd zouden moeten worden.

Wijkkennis koppelen aan cijfers

De inhoud van deze gebiedsscan is tot stand gekomen door zogenoemde 'harde informatie' (informatie uit de systemen van de politie en andere organisaties) te koppelen aan de 'zachte informatie' (kennis die wijkagenten, en andere frontlijnwerkers hebben). Politie mensen die werken in de wijk beschikken over kennis en informatie die niet zichtbaar en meetbaar zijn in onze computersystemen. Het zijn de politie mensen op straat die vaak vroegtijdig ontwikkelingen signaleren en die achtergronden kennen van gebeurtenissen in het gebied. De beschikbare informatie is tijdens werk-bijeenkomsten met wijkagenten en analisten gedeeld, besproken en vastgelegd. De koppeling van systeemkennis aan straatkennis is waardevol en kan benut worden bij de analyse van problemen, de beleidsvorming en bij het bepalen van benodigde inzet van capaciteit en middelen.

Andere bron overlastgegevens

Bij de politie is het bedrijfsprocessensysteem (BPS) in 2009 vervangen door een nieuw landelijk incidentregistratiesysteem: de basisvoorziening handhaving (BVH).

Deze wisseling heeft gevolgen voor het genereren, documenteren en vergelijken van incidentgegevens (aangiftes en meldingen). Vooral in de registratie van overlastgegevens heeft een wezenlijke verandering plaats gevonden waardoor BVH niet als de juiste bron voor deze gegevens wordt beschouwd. Voor de overlastcijfers is nu het meldkamersysteem gebruikt als informatiebron. De overlastcijfers zijn daarom niet te vergelijken met eerdere rapportages over overlast. Mede om deze reden ziet de politie Gelderland-Midden vooralsnog af van benchmarking bij onderling vergelijkbare gemeenten.

Belangrijkste aandachtspunten

In het eerste hoofdstuk van deze gebiedsscan ziet u de meerjarenontwikkeling van criminaliteit en veiligheid binnen de gemeenten weergegeven. Het tweede hoofdstuk beschrijft de overlast binnen de gemeenten. Hoofdstuk drie heeft betrekking op dader- en risicogroepen. In het vierde en laatste hoofdstuk heeft de politie de belangrijkste aandachtspunten op een rij gezet. Waar mogelijk doen we concrete handreikingen over de wijze waarop deze verder uitgewerkt kunnen worden. De politie Gelderland-Midden hoopt hiermee een substantiële bijdrage te leveren aan het gemeentelijke integrale veiligheidsbeleid.

*De korpschef,
Pim Miltenburg*

1 Misdrijven en Meldingen

1.1 Meting veiligheid

Eén van de belangrijkste indicatoren voor veiligheid in de gemeente is het aantal misdrijven en incidenten dat de politie jaarlijks registreert.

Deze gebiedsscan bevat standaardrubrieken verdeeld in twee categorieën: criminaliteit (registratie van misdrijven) en overlast (registratie van incidenten). Een totaaloverzicht van deze rubrieken is opgenomen in bijlage 5.1. Een vergelijking van de cijfers over meerdere jaren laat zien of het veiligheidsbeeld in zijn geheel of op onderdelen verandert in positieve (dalers), dan wel in negatieve zin (stijgers). Over een periode van vijf jaar is bekeken hoe de verschillende vormen van criminaliteit zich hebben ontwikkeld. In paragraaf 1.2 (misdrijven) en paragraaf 2.2 (meldingen) zijn de rubrieken in de tabel de structurele stijgers (rood) en dalers (groen) weergegeven. Criterium hierbij is het significant hoger of lager (>10%) zijn van het aantal misdrijven in 2009 ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren. In dit hoofdstuk worden de misdrijven per onderwerp besproken. De meldingen over overlast komen in hoofdstuk 2 aan bod.

1.2 Stijgers en dalers

Het aantal geregistreerde misdrijven is in de gemeente Overbetuwe ten opzichte van het gemiddelde vanaf 2005 met 1% afgenomen. In 2008 zijn er 1958 misdrijven binnen de gemeente Overbetuwe geregistreerd. In 2009 waren dit er 2021.

De tabel toont een aantal rubrieken. Aantasting openbare orde/ruimte is de verzamelnaam voor vernielingen, c.q. zaakbeschadiging en aantasting openbare orde. Voor een totaaloverzicht van alle ondergebrachte onderwerpen, zie de bijlagentabel in hoofdstuk 5.1. Procentueel kunnen stijgingen en dalingen erg groot lijken. Kijkend naar absolute cijfers is dit zeker niet altijd het geval.

Op een aantal onderwerpen is een daling waarneembaar. Een opvallende stijger is bijvoorbeeld in de rubriek voertuigcriminaliteit het onderwerp diefstal van brom-, snor- en andere fietsen.

1.3 Het beeld achter de cijfers

Stijgers

1.3.1 Aantasting openbare orde/ruimte

De rubriek aantasting openbare orde is verdeeld over de onderwerpen 'aantasting openbare orde' en 'vernieling'. De stijging van 45% bij het onderwerp aantasting openbare orde ten opzichte van het gemiddelde vanaf 2005 doet het ergste vermoeden. Echter het aantal van acht geregistreerde misdrijven aantasting openbare orde is relatief, afgezet tegen de veelheid aan evenementen in de gemeente Overbetuwe. Volgens de politie zijn de verstoorders van de openbare orde voornamelijk jeugdigen die te veel alcoholhoudende drank en/of drugs hebben gebruikt. Bij deze evenementen kan de spanning onder jeugdigen behoorlijk oplopen.

Misdrijven, dalers en stijgers gemeente Overbetuwe

Onderwerp	Reikwijdte	2005	2006	2007	2008	2009	Gem. 05-08	2009 min gem	Daling-groei
Aantasting openbare orde/ruimte	2.2.1. Vernieling cq. zaakbeschadiging	388	325	371	426	321	378	-57	-15%
	3.6.4. Aantasting openbare orde	6	8	2	6	8	6	3	45%
Totaal		394	333	373	432	329	383	-54	-14%
Diefstal/inbraak bedrijven	2.5.1. Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	136	146	123	97	88	126	-38	-30%
	2.5.2. Winkeldiefstal	17	29	41	36	20	31	-11	-35%
Totaal		153	175	164	133	108	156	-48	-31%
Diefstal/inbraak woning	1.1.1. Diefstal/inbraak woning	78	146	133	174	163	133	30	23%
	1.1.2. Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	60	30	45	21	34	39	-5	-13%
Totaal		138	176	178	195	197	172	25	15%
Geweldsdelicten	1.4.3. en 1.4.4. en 1.4.5 Geweld tegen personen	234	213	203	177	162	207	-45	-22%
	1.4.6. Straatroof en 1.4.7 Overval	3	4	5	6	6	5	2	33%
Totaal		237	217	208	183	168	211	-43	-20%
Illegale handel	3.1 Illegale handel	70	65	75	95	132	76	56	73%
Totaal		70	65	75	95	132	76	56	73%
Milieu	2.6 Milieu	3	4	4	8	3	5	-2	-37%
Totaal		3	4	4	8	3	5	-2	-37%
Overige veiligheid	1.6.1. Brand/ontploffing	18	20	41	21	12	25	-13	-52%
	3.5.2. Alcohol	123	103	59	59	41	86	-45	-52%
Totaal		141	123	100	80	53	111	-58	-52%
Overige vermogensdelicten	1.6.2. Overige vermogensdelicten	191	174	234	245	254	211	43	20%
Totaal		191	174	234	245	254	211	43	20%
Straat	1.2.4. Zakkenrollerij	19	4	6	15	19	11	8	73%
Totaal		19	4	6	15	19	11	8	73%
Voertuigcriminaliteit	1.2.1. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	325	221	191	147	214	221	-7	-3%
	1.2.2. Diefstal van motorvoertuigen	48	71	52	31	22	51	-29	-56%
	1.2.3. Diefstal van brom-, snor-, fietsen	307	268	194	215	285	246	39	16%
Totaal		680	560	437	393	521	518	4	1%
Zedendelicten	1.4.1. Zedenmisdrijf	30	32	23	21	17	27	-10	-36%
Totaal		30	32	23	21	17	27	-10	-36%
Subtotaal van deze selectie misdrijven		2056	1863	1802	1800	1801	1880	-79	-4%
Totaal Generaal geregistreerde misdrijven		2209	2017	1943	1958	2021	2032	-11	-1%

Bron BPS-BVH-GIDS

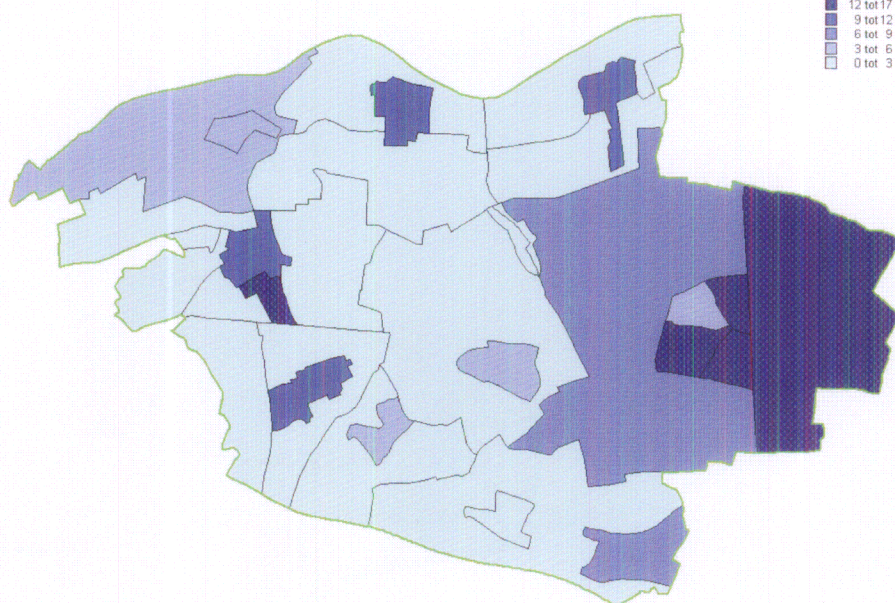
De politie heeft veel capaciteit ingezet op evenementen zoals Rio aan de Linge, Nijmeegse Vierdaagse, Paardenmarkt en het dansfestival Full House. De zichtbare aanwezigheid van politie als ook het 'zero tolerance' beleid heeft zijn vruchten afgeworpen. Tijdens de Nijmeegse Vierdaagse is de politie regelmatig met de politie van de KLPD in de nachtreinen meegeremd. Deze gezamenlijke inzet heeft geleid tot diverse aanhoudingen en verschillende incidenten konden in de kiem worden gesmoord.

Het laatste punt betreft de vernielingen in de periode rond de jaarwisseling. De regionale aanpak in 2009 is gecontinueerd en heeft wederom geresulteerd in een daling van het aantal geregistreerde vernielingen in deze periode. Deze aanpak bestond uit intensieve controles, het aanspreken in persoon, schriftelijk berichten aan ouders, snelrecht en een goede integrale samenwerking met partners.

1.3.2 Diefstal/inbraak woning

Het aantal woninginbraken (exclusief inbraak schuur/garage/box en tuinhuis) is in 2009 (163) gestegen met 23% ten opzichte van het gemiddelde vanaf 2005 en ten opzichte van 2008 (174) gedaald. Diefstal/inbraak in garages, schuur etc. (34) is met 13% afgenomen en ten opzichte van 2008 (21) toegenomen. De woninginbraken zijn gepleegd in de gehele gemeente, met een concentratie in de wijk Huyekamp en Perenbuurt. Deze inbraken vinden zowel overdag als 's nachts plaats. De pieken

Misdriften per WBS

Vlekkenkaart
diefstalinbraak
woning

waren in de eerste drie maanden van 2009 en aan het eind van 2009. Door de verschillende werkwijzen zijn er vermoedelijk meerdere dadergroepen werkzaam geweest. In begin 2009 vond er een piek plaats in het aantal woninginbraken. Hiervoor kon een notoire woninginbreker worden aangehouden. De gemeente Overbetuwe is omgeven door snel- en uitvalswegen. Hierdoor kunnen daders zich eenvoudig en snel uit de voeten maken. De politie heeft in 2009 capaciteit vrijgemaakt om op uitvalswegen te kunnen posten. Na gepleegde woninginbraken heeft de lokale krant een persbericht opgenomen.

De wijkagenten ontbrak het aan analytische ondersteuning. Dit had te maken met de technische problemen van BVH en het gebrek aan voldoende analisten, waardoor er bij analyse een hoge werkdruk lag. Ook was het om diverse redenen niet mogelijk om de CAT-scan in te zetten.

De aanpak van woninginbraken is op basis van de pieken van 2009 in de jaarkalender van 2010 ingepland. In de maand oktober (naar aanleiding van de piek in 2009) is in samenwerking met de gemeente Overbetuwe in de gemeente geflyerd. Ook is geanticipeerd op de actualiteit.

De inzet van de CAT-scan zal in samenwerking met het VHT en de divisie Informatie gerealiseerd moeten worden.

Verder stellen de wijkagenten voor om meer te investeren in het digitaal rechercheren om zodoende de zicht te kunnen krijgen op het helingcircuit. Dit voorstel zal worden neergelegd bij de divisie Informatie. De wijkagenten willen hier ook zelf in investeren. Daartoe is dan wel het volgen van een cursus digitaal rechercheren noodzakelijk.

Verder stellen de wijkagenten voor om de informatiepositie van de wijkagent te verbeteren door verbetering van de samenwerking met de divisie Informatie.

De politie behandelt woninginbraken als prioriteit. Dat betekent dat er altijd een sporen- en buurtonderzoek wordt ingesteld en dat er een herbezoek plaats vindt. Ook wordt de aangever gedurende het onderzoek over de voortgang geïnformeerd.

Het beleid is er op gericht dat woninginbraken worden gecommuniceerd naar de pers.

Woningeigenaren en bewoners worden sneller op de hoogte gebracht waardoor zij zelf (indien mogelijk) preventieve maatregelen kunnen treffen. Ook kan de politie een beroep op burgers doen om waarnemingen door te geven.

Hotspotkaart
woninginbraak

Om sneller en beter tot een juiste analyse te komen, maakt de politie bij een aangifte van woninginbraak gebruik van een regionale, gestandaardiseerde procedure.

1.3.3 Illegale handel

Het aantal delicten in de rubriek illegale handel (132) is gestegen, zowel ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande jaren met 73% als ten opzichte van het totaal van 2009 (95). Illegale handel omvat de delicten drughandel, mensensmokkel, wapenhandel en fraude (zie bijlage 5.1).

Drughandel

Het aantal geregistreerde misdrijven met betrekking tot drughandel (58) is toegenomen, zowel ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren (152%) als ten opzichte van vorig jaar (45), zie bijlage 5.1. Deze toename is gerelateerd aan de aanpak van de politie op dit onderwerp. Zo is er aandacht besteed aan het ontruimen van hennepkwekerijen. Verder zijn er grote controles geweest bij de evenementen Full House en Impact Outdoor. Ook is er een controle bij een bekend drugspand geweest. Deze acties hebben diverse processen-verbaal opgeleverd.

In het kader van het project Financieel Economisch Rechercheren zal er in 2010 bij de ontmanteling van hennepkwekerijen meer aandacht worden besteed aan ontnemingen. Tevens zal er meer aandacht worden besteed aan het onderzoek gericht op de organisatie achter de kwekerijen, conform de richtlijnen van georganiseerde hennepcultuur.

Fraude

Het aantal geregistreerde misdrijven fraude (65) is toegenomen, zowel ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren (44%) als ten opzichte van vorig jaar (42), zie bijlage 5.1. Delicten hebben te maken met het niet leveren van bestelde goederen via internet, zoals Marktplaats.

1.3.4 Overige vermogensdelicten

Het aantal geregistreerde misdrijven in deze rubriek is gestegen in 2009 (254), zowel ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren (20%) als ten opzichte van 2008 (245).

Onder deze rubriek valt onder andere het zogenaamde 'skimmen'. Skimmen is het kopiëren van

*Hotspotkaart
diefstal van
brom-, snor- en
andere fietsen*

de betaalpasgegevens op het moment dat een betaaltransactie wordt verricht. Hierbij maken de fraudeurs een kopie van de pas en kunnen zo samen met de pincode geld opnemen en betalen in binnen- en buitenland. Over de bestaande display en pasgleuf worden overzetstukken geplaatst. Op deze manier wordt de magneetstrip afgelezen. Meestal is er een cameraatje in de buurt of kijkt iemand over de schouder mee om de pincode af te lezen. Van de (jonge) criminelen die zich bezighouden met skimmen, komt volgens het Openbaar Ministerie 95 procent uit Roemenië. Daar zijn speciale centra waar jonge mensen het 'skimvak' leren. Ook kent het land bedrijven die gespecialiseerd zijn in de vervaardiging en ontwikkeling van geavanceerde skimapparatuur. Als ze het 'vak' voldoende beheersen, worden de jongeren er in groepjes van vier tot zes op uitgestuurd, uitgerust met de juiste apparatuur en instructies hoe te handelen als het fout gaat. Af en toe worden in Nederland daders op heterdaad betrapt.

1.3.5 Straat (zakkenrollerij)

Het aantal geregistreerde misdrijven zakkenrollerij is toegenomen in 2009 (19), zowel ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren (73%) als ten opzichte van 2008 (15). Er zijn landelijk meerdere groepen zakkenrollers actief. Deze criminelen komen uit Oost-Europese landen en zijn korte tijd in de winkelgebieden actief. Zij verplaatsen zich door het hele land en zijn moeilijk op te sporen of op heterdaad te betrappen. In de gemeente Overbetuwe zijn zij actief geweest op het Europaplein en Dorpsstraat te Elst en in de plaatsen Heteren en Driel.

1.3.6 Voertuigcriminaliteit (diefstal van brom-, snor- en andere fietsen)

Het aantal geregistreerde misdrijven van diefstal brom-, snor- en andere fietsen is toegenomen in 2009 (285), zowel ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren (16%) als ten opzichte van 2008 (215). De wijkagenten geven aan dat het gebruik van een blanco sleutel een groot probleem is. Deze sleutel past namelijk op bepaald type sloten waardoor diefstal wel erg gemakkelijk wordt. De wijkagenten hebben diverse sleutelspecialisten benaderd om geen blanco sleutels meer te verstrekken. De hotspots zijn het Europaplein, de Dorpsstraat en de omgeving van het station (Aamsestraat) te Elst. Ook tijdens de paardenmarkt is er sprake van een piek. De diefstallen hebben voornamelijk plaats tussen 14 en 23 uur. In 2010 wordt in het district Rivierenland projectmatig (zowel preventief als repressief) in samenwerking met partners gewerkt aan het terug-

dringen van het aantal diefstallen. De samenwerking met partners waaronder de NS zal worden geïntensiveerd. Het plan van aanpak bestaat uit meerdere deelprojecten. Deze aanpak heeft in 2010 al geleid tot concrete resultaten.

Dalers

1.3.7 Vernieling/zaakbeschadiging

Het aantal in GMS geregistreerde vernielingen is afgenomen in 2009 (321), zowel ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren (-15%) als ten opzichte van 2008 (426). Deze feiten kunnen grotendeels worden toegeschreven aan het jeugdige uitgaanspubliek. Deze jongeren zijn tussen de 14 en 23 jaar. De vernielingen werden voornamelijk tijdens festiviteiten gepleegd, zoals carnaval en de paardenmarkt, na sluiting van de horeca (zalencentrum) en na afloop van schoolfeesten. Ook werden veel vernielingen gepleegd in de omgeving van de uitstapplaats(-en) van de 'discobus'.

Deze discobus is een particulier initiatief van discotheek De Linde te Groesbeek, waardoor deze niet onder het openbaar vervoer valt. Deze discobus rijdt na sluitingstijd van de discotheek diverse dorpen af om de jeugd daar af te zetten. De jongeren hebben vaak (te) veel alcohol genuttigd. Onderweg naar huis worden vernielingen gepleegd aanabri's, verkeersborden etc. Er zijn afspraken met de vervoerder dat deze de meldkamer belt bij ongeregeldeheden.

Naast de discobus vinden er ook vernielingen plaats door jongeren die terugkeren met de nachtbus uit Arnhem en Nijmegen.

Vernielingen vinden ook plaats op of in de nabijheid van zogenaamde hangplekken (zie hoofdstuk 2 Overlast). De politie heeft veel capaciteit ingezet bij evenementen.

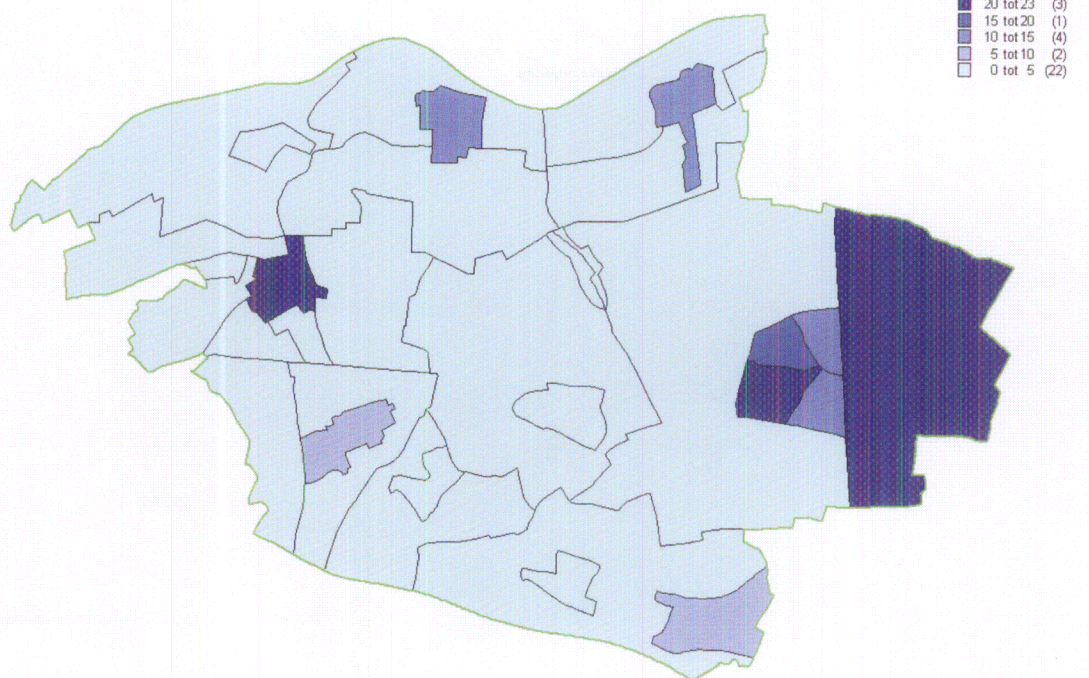
De wijkagenten met taakaccent school zijn zoveel mogelijk bij schoolfeesten aanwezig waar preventief blaastesten worden afgenomen. De regionale aanpak rond de jaarwisseling is in 2009 gecontinueerd en heeft wederom geresulteerd in een daling van het aantal geregistreerde vernielingen in deze periode.

1.3.8 Diefstal/inbraak bedrijven

De rubriek diefstal/inbraak bedrijven (108) geeft zowel een daling weer van 31% ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren als ten opzichte van 2008 (133). Deze daling wordt veroorzaakt door een vermindering van het aantal aangiften van diefstal/inbraak.

Diefstal/inbraak bedrijven, winkels en instellingen

Het geregistreerde aantal diefstal/inbraak bedrijven en instellingen is gedaald in 2009 (88) zowel ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren (-30%) als ten opzichte van 2008 (97). Een oorzaak van de daling van het aantal geregistreerde inbraken bij bedrijven kan niet worden aangegeven. Vermoedelijk heeft dit te maken met een kwalitatieve verbetering in de beveiliging van bedrijven(-terreinen). Op nagenoeg alle bedrijventerreinen in Overbetuwe is sprake van collectieve

Vlekkenkaart
geweldsdelicten

beveiliging. De politie neemt deel aan het overleg van het bestuur van de Stichting Industrierrein Beveiliging de Aam (SIBA). De samenwerking tussen deze beveiligingsbedrijven en de politie(-meldkamer) is goed.

De politie heeft geadviseerd in het plan van aanpak bij de totstandkoming van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in de gemeente Overbetuwe. Daaraan voorafgaand is er op een bedrijventerrein een zogenaamde schouw geweest waaruit een aantal verbeterpunten naar voren komen.

Diverse bedrijventerreinen hebben het Keurmerk Veilig Ondernemen verkregen.

Aangezien er niet altijd sprake is van braak is het vermoeden dat diefstallen ook gepleegd worden door het eigen personeel. De politie moedigt ondernemers aan tot het doen van aangifte om een zuiver beeld van het aantal diefstallen/inbraak bij bedrijven te krijgen.

Winkeldiefstal

Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen is gedaald in 2009 (20) zowel ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren (-35%) als ten opzichte van 2008 (36).

De wijkagenten stellen voor het project Dubbel Gepakt over te nemen van de gemeente Arnhem.

Een diefstal op heterdaad kost een winkeldief 151 euro. De kosten komen bovenop de normale boete voor het stelen uit de winkel en zijn een vergoeding voor het oponthoud en de overlast die de dief een winkelier bezorgt. De winkeldief wordt dus dubbel gepakt. Geselecteerde winkeliers worden actief voor deelname aan het project benaderd. Zij kunnen (kosteloos) een veiligheidsscan van hun zaak laten maken. Een deskundige bekijkt dan of de winkel voldoet aan de minimale veiligheidseisen.

Bij aanhouding van een winkeldief moet een winkelier altijd de politie inschakelen en aangifte doen. Winkeliers krijgen ook gratis een of meerdere waarschuwingsborden voor in hun winkel met daarop de duidelijke tekst: 'Winkeldief dubbel gepakt. Van elke winkeldiefstal doen wij aangifte bij de politie. Bovendien brengen wij de dader 151 euro in rekening voor oponthoud en overlast.'

1.3.8 Geweldsdelicten

Het aantal geweldsdelicten (geweld tegen personen, straatroof en overval) is afgenomen in 2009 (168) zowel ten opzichte van de vier voorgaande jaren (-20%) als ten opzichte van 2008 (183). De oorzaak ligt voornamelijk bij de afname van het aantal aangiften mishandeling en bedreiging.

Hotspot
gewelddelicten

Mishandeling en bedreiging

Het aantal geregistreerde mishandelingen in 2009 (106) is ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren met 20% afgenomen en ten opzichte van 2008 (103) licht toegenomen. Het aantal geregistreerde bedreigingen in 2009 (54) is zowel ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren (-19%) als ten opzichte van 2008 (63) afgenomen. De politie heeft veel capaciteit ingezet bij evenementen en bij de jaarwisseling. Ook werd geanticipeerd op bepaalde locaties en tijdstippen in weekenden waar mogelijk dergelijke incidenten zouden kunnen plaatsvinden. Het betrof inzet van politie in uniform en in burger gekleed. Voorafgaand aan evenementen en de jaarwisseling zijn de bij de politie bekend staande geweldplegers thuis bezocht. Tijdens de evenementen werden mogelijke amokmakers op hun gedrag aangesproken en op de mogelijke consequenties gewezen. Deze inzet en het duidelijke beleid heeft zijn vruchten afgeworpen. In geval van huiselijk geweld is een regionaal beleid vastgesteld. Het uitgangspunt is dat de dader in principe altijd wordt aangehouden en slachtoffers gemotiveerd worden om aangifte te doen.

1.3.9 Overige veiligheid

De rubriek overige veiligheid (brand/ontploffing en alcohol) laat in 2009 (63) een daling zien van 52% ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande jaren en ten opzichte van 2008 (80).

Brand/ontploffing

Het aantal delicten brand/ontploffing in 2009 (12) is verminderd ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren (-52%) en ten opzichte van 2008 (21).

Deze daling wordt gerelateerd aan de aanhouding van een verdachte van diverse brandstichtingen in 2008. In begin 2009 zijn een aantal mensen aangehouden voor brandstichting. Zij bekenden een gering aantal. Opvallend is dat na deze aanhoudingen het aantal brandstichtingen afnam.

Alcohol

Het aantal door de politie geregistreerde delicten betreffende alcohol in het verkeer in 2009 (41) is verminderd ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren (52%) en ten opzichte van 2008 (59).

*Hotspotkaart
diefstal uit/
vanaf motor-
voertuigen*

Deze teruggang had te maken met de prioritering van andere onderwerpen in de unit. Ook dit onderwerp verdient echter de aandacht.

Voor het jaar 2010 ligt het in de bedoeling om, aan de hand van de Verkeerskalender, de leeglooptijden bij evenementen te koppelen aan alcoholcontroles waarbij de hulp van het VHT wordt ingeroepen.

1.3.10 Voertuigcriminaliteit (diefstal van motorvoertuigen)

Het aantal diefstallen van motorvoertuigen in 2009 (22) is verminderd ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande vier jaren (-56%) en ten opzichte van 2008 (31).

De vermindering van het aantal diefstallen van motorvoertuigen is een landelijk beeld.

Overig

1.3.11 Voertuigcriminaliteit (diefstal vanaf/uit motorvoertuigen)

Dit delict is in de gekozen systematiek niet aangemerkt als stijger of daler, maar is met een daling van 3% ten opzichte van de voorgaande vier jaren gezien het volume (214) een punt van zorg. Ten opzichte van 2008 (147) is het aantal aangiften opgelopen. Dit delict kent geen hotspots. Wel is er in de maanden mei en juni een piek in Elst geweest en in de maand maart een piek in Driel. In de maanden september en november is er tijdens de zogenaamde blauwe avonden door de politie geflyerd. Daders hebben het soms voorzien op ingebouwde navigatiesystemen bij Volkswagen. Hiervoor zijn geen preventieve maatregelen te nemen. Datzelfde geldt voor de diefstal van airbags bij bepaald type auto's.

De pieken van vorig jaar zijn in de jaarkalender 2010 opgenomen.

Veel bezitters van voertuigen zijn verzekerd tegen diefstal vanaf en uit motorvoertuigen. Hierdoor is de autobezitter mogelijk nonchalanter met het achterlaten van goederen in de auto. Het eigen verantwoordelijkheidsgevoel van de eigenaar is nog voor verbetering vatbaar. Er worden nog te vaak te veel waardevolle goederen in auto's achtergelaten. In 2010 zal er in het district Rivierenland projectmatig aandacht worden besteed aan diefstal vanaf en uit auto's.

2. Overlast

2.1 Overlast

Onder de noemer overlast vallen allerlei zaken waaraan bewoners zich ergeren of waarvan zij duidelijk last ondervinden. Er komen relatief veel overlastmeldingen uit de omgeving van plaatsen waar groepen jongeren rondhangen. We spreken dan van overlast gerelateerd aan jeugdgroepen. Tevens is er overlast veroorzaakt door parkeer-, doorstroom-, en snelheidsproblemen in wijken (verkeersoverlast).

Overlast, deels subjectief, deels objectief

De overlast die bewoners ondervinden is slechts voor een deel objectief vast te stellen. We hebben het dan over zaken als vernielingen, intimidatie, veel rommel maken en dergelijke. Overlast is ook persoonlijk (subjectief) gekleurd. De één is wat gemakkelijker en toleranter dan de ander en ergert zich minder snel aan allerlei zaken. Ook de wijze waarop bewoners met overlast omgaan verschilt. De ene persoon stapt er onmiddellijk op af en probeert de zaken zelf op te lossen, een ander belt onmiddellijk de politie. Met het alleen vaststellen van overlastlocaties is de politie er dus nog niet. De volgende stap is dat wordt vastgesteld wat de aard of omvang is van de overlast.

Buurtbemiddeling

Bij overlast of onenigheid in de buurt of tussen burens is er meestal geen partij die als bemiddelaar kan optreden. Soms probeert een huismeester dit, de politie, de woningcorporatie of maatschappelijk werk. Organisaties als de politie en woningcorporaties kunnen wel kortdurende bemiddeling doen maar hebben onvoldoende capaciteit en/of deskundigheid. Hun optreden leidt wel vaak tot opheffing van de acute overlastsituatie maar brengt partijen niet zodanig bij elkaar dat op een positieve wijze gezocht kan worden naar een voor alle partijen acceptabele en leefbare oplossing. Omwonenden of partijen in een conflict ervaren dit als een probleem en hebben het gevoel nergens terecht te kunnen met de problemen die zich tussen burens, in de buurt of rond een bewoner afspelen. Soms escaleren de conflicten tot gerechtelijke procedures of zelfs tot geweld. Medio 2009 is in de gemeente Overbetuwe het project Buurtbemiddeling gestart waar bij de politie een belangrijke rol speelt bij het doorverwijzen van situaties. Het doel van buurtbemiddeling is het verminderen van (woon-)overlast en het voorkomen van escalatie in de buurt door horizontale conflicten tussen burens of buurtbewoners in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en zo efficiënt mogelijk aan te pakken.

2.2 Stijgers en dalers

Het aantal overlastmeldingen van deze selectie in 2009 is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren met 7%. In 2008 waren er 3628 meldingen geregistreerd en in 2009 waren dat er 3712. De tabel toont een aantal rubrieken. Zie paragraaf 5.1 voor een totaaloverzicht van alle in deze rubrieken ondergebrachte onderwerpen.

Overlast meldingen gemeente Overbetuwe

Hoofdonderwerp	Onderwerp	2005	2006	2007	2008	2009	Gem. 05-08	2009 min gem	Daling-groei
Alarmeringen	Alarmeringen	188	157	132	143	173	155	18	12%
Branden	Container, voertuigen, afvalbrand	24	43	51	40	37	40	-3	-6%
	Overig brand	121	121	114	94	101	113	-12	-10%
Totaal		145	164	165	134	138	152	-14	-9%
Bezitsaantasting	Vernieling, baldadigheid	167	140	120	132	119	140	-21	-15%
Dienstverlening	Overlast dieren	156	165	174	150	159	161	-2	-1%
Veiligheid en openbare orde	Conflicten	199	165	190	154	156	177	-21	-12%
	Overig overlast	531	627	557	484	472	550	-78	-14%
	Overlast geluid	200	158	170	203	172	183	-11	-6%
	Overlast jeugd	143	128	134	101	128	127	2	1%
	Overlast vuurwerk	63	53	65	85	34	67	-33	-49%
	Overlast zwervers, junks, gestoorden	36	26	26	44	32	33	-1	-3%
	Totaal	1172	1157	1142	1071	994	1136	-142	-12%
Verkeer	Parkeerverlast	93	92	80	71	90	84	6	7%
	Verkeersoverlast	361	356	309	293	301	330	-29	-9%
Totaal		454	448	389	364	391	414	-23	-5%
Subtotaal van deze selectie	Totaal van bovenstaande subgroepen	2287	2235	2131	2001	1978	2164	-186	-9%
Totaal Generaal alle meldingen		4120	4197	3942	3598	3710	3964	-254	-6%

2.3 Het beeld achter de cijfers

2.3.1 Veiligheid en openbare orde

Overlast jeugd

Het aantal meldingen van overlast van/door jeugd in 2009 is ten opzichte van voorgaande jaren met 1% afgenomen. Echter in 2008 zijn er 101 meldingen geregistreerd en in 2009 waren dit er 128.

De integrale aanpak van jeugdoverlast is in de gemeente Overbetuwe geborgd met het project Jeugd Ontmoet Wijk (JOW). De doelstelling van het project is om door een goede samenwerking en uitwisseling van informatie te komen tot het goed monitoren van jeugdgroepen en overlast/hinder in de buurt. Evenals het vergroten van het veiligheidsgevoel onder de bevolking van de gemeente Overbetuwe als het gaat over overlast.

De scholen, de politie en de gemeenten werken samen, waarbij het vergroten van de veiligheid van jongeren in de breedste zin van het woord, centraal staat.

De school is een plaats waar veel jongeren bij elkaar komen. De meerwaarde van een wijkagent met taakaccent 'school' is dat deze de schakels uit de veiligheidsketen (preventie, repressie en nazorg) voor jongeren met elkaar kan verbinden.

Door de inzet van een wijkagent met taakaccent 'school' wordt het contact met de politie voor de doelgroep laagdrempelig gemaakt. Door kennen en gekend worden, wordt vroegtijdig risicogedrag gesignaleerd, waardoor tijdig kan worden ingegrepen.

De jeugdoverlast concentreert zich op de volgende locaties:

Driel, Kerkstraat/Drielse Rijndijk

Op het zogenaamde Duivenveldje verzamelt zich vooral in de zomermaanden de jeugd. De overlast bestaat uit vernielingen, het achterlaten van (glas-)afval en geluidsoverlast in de vorm van scheuren-de bromfietsen en luidruchtig gedrag. De gemeente wil hier een Jongeren Ontmoetings Plek (JOP) maken. De buurt is echter faliekant tegen.

Hotspotkaart
overlast jeugd

Driel, Patrijsstraat

Bij de basisschool de Meander verzamelt zich bij mooi weer en 's avonds de jeugd, die zich schuldig maakt aan vernielingen, het achterlaten van (glas-)afval en geluidsoverlast in de vorm van scheurende bromfietsen en luidruchtig gedrag.

Op beide locaties in Driel wordt door de politie gecontroleerd. Een projectplan wordt opgesteld. Zo mogelijk worden de namen van de overlastplegers genoteerd, waarna de ouders (in geval van minderjarigheid) schriftelijk over het gedrag van hun kind op de hoogte wordt gesteld.

Zetten, Nansenstraat

Een bewoonster van deze straat wordt af en toe gepest door de jeugd. Dit gebeurt meestal in de winter. Het betreft sneeuwballen gooien naar de woning. De wijkagent kent het probleem en komt er regelmatig. Tot op heden is niet bekend welke jeugd dit doet.

Elst, Beatrixpark

Een lichte concentratie van verschillende groepjes jeugd van uiteenlopende leeftijden. Deze groepen zijn goed aanspreekbaar. De jongeren maken lawaai en laten rommel achter. Het betreft voornamelijk jeugd uit de eigen wijk. De buurtbewoners bellen nogal snel de politie. De meldingen worden door de wijkagenten naar de gemeente doorgezet. Op advies van de wijkagenten hebben de gemeente en het jongerenwerk in het kader van het project Jeugd Ontmoet Wijk (JOW) een buurtbijeenkomst georganiseerd. De bedoeling van deze bijeenkomst is dat jeugd en klagers tot afspraken gaan komen. Dit is een nog lopend traject.

Elst, Schravenweijde, Huyenkamp

Op deze locatie komt regelmatig een groep jongeren van ongeveer 10 personen in de leeftijd variërend van 14 tot 18 jaar en in wisselende samenstelling.

Een aantal van hen zijn bekenden van de politie. De ouders zijn met een brief op de hoogte gesteld dat hun kinderen overlast veroorzaken.

Tevens werden een aantal jongeren uitgenodigd op het politiebureau voor een gesprek met o.a. de jongerenwerker, voor het maken van afspraken. De jongerenwerker is actief met deze jeugd aan de slag. Dit project loopt nog. De overlastmeldingen zijn verminderd.

Elst, Basilica, C1000

Tijdens tussenuren en/of na schooltijd verzamelt zich hier (school-)jeugd die overlast veroorzaakt bij de supermarkt van C1000. De jongeren gedragen zich in de winkel vervelend en bij de ingang wordt winkelend publiek lastig gevallen. Afval wordt niet in de afvalbakken maar op de grond gegooid. In het voorjaar wordt een project opgestart. Er wordt zoveel mogelijk verbaliserend opgetreden. Ook wordt zo mogelijk gecontroleerd op ongeoorloofd verzuim van school.

Elst, Europaplein, C1000

De jeugd houdt zich op in de nabijheid van de ingang van deze supermarkt. Zij vallen winkelend publiek lastig en laten rommel achter. In de winkel gedragen zij zich vervelend. De aanpak door de politie is gelijk aan die van C1000 aan de Basilica.

Elst, de Griend

In deze woonwijk is een park. De achtertuinen van de omwonenden grenzen hieraan. De jongeren verzamelen zich hier bij mooi weer. De overlast bestaat uit scheuren met bromfietsen, het maken van lawaai, het achterlaten van afval en kleine vernielingen in het park en aan bezittingen van de omwonenden.

Rijkerswoerdse Plassen

Dit is een recreatiegebied, waar in de zomermaanden door veel mensen wordt gerecreëerd. De overlast wordt veroorzaakt door voornamelijk jongeren, die de recreanten lastig vallen door bedreiging en intimidatie. In de maanden juli en augustus is er, in samenwerking met de BOA's van de gemeente, projectmatig toezicht gehouden op het fout parkeren. In de smalle straatjes in de omgeving wordt veel geparkeerd waardoor hulpverleningsvoertuigen er niet door kunnen. In de omgeving is echter voldoende gelegenheid tot betaald parkeren. Tevens vindt er tijdens de avonden toezicht plaats op baldadige jeugd. De jongeren maken kampvuren, drinken alcohol en plegen vernielingen op het terrein van het recreatieschap. De wijkagenten zouden graag een blowverbod ingesteld willen zien op en rond de recreatieplas Rijkerswoerd om zodoende op te kunnen treden tegen de overlastgevende jeugd. De wijkagent willen dit blowverbod op nemen in het projectplan 'De jeugd heeft de toekomst'.

Slijk Ewijk, recreatiegebied

Bij mooi weer in de avonden verzamelt zich hier de jeugd uit Zetten, Andelst en Herveld. De jongeren maken kampvuren, drinken veel alcohol en plegen vernielingen op het terrein van het recreatieschap. Na afloop, op weg naar huis vertonen zij hinderlijk gedrag door onder andere luidruchtigheid en baldadigheid. Ook heeft het recreatieterrein een aantrekkingskracht op jeugd uit Nijmegen, die de nodige overlast veroorzaakt. In de maanden juli en augustus is er in samenwerking met de BOA's van de gemeente projectmatig toezicht gehouden op het fout parkeren. De smalle straatjes in de omgeving wordt vol geparkeerd waardoor hulpverleningsvoertuigen er niet door kunnen. In de omgeving is echter voldoende gelegenheid tot betaald parkeren. Tevens vindt er tijdens de avonden toezicht plaats op baldadige jeugd. De wijkagenten zouden graag een blowverbod ingesteld

willen zien op en rond de recreatieplas Slijk bij Ewijk om zodoende op te kunnen treden tegen de overlastgevende jeugd. De wijkagent willen dit blowverbod opnemen in het projectplan 'De jeugd heeft de toekomst'.

Herveld, Dorpsplein

Tijdens evenementen, bij mooi weer in het voorjaar en in de zomer en in de avond en nachturen in de weekenden, hangt de jeugd hier rond. De jongeren scheuren rond met hun scooters, maken kabaal door luidruchtig gedrag en laten rommel achter.

Zetten, Julianaplein

Deze groep bestaat uit circa 10 personen van ongeveer 20 jaar. Deze (oudere) jeugd is over het algemeen in bezit van een auto. De overlast bestaat uit geluidsoverlast, veroorzaakt door slippende wielen op het asfalt en roekeloos rijgedrag. Deze overlast vindt vrijwel iedere avond plaats. Het Julianaplein ligt midden in het dorp in een woon-/winkelgebied.

Het algemene beeld van de wijkagenten is dat de jeugd in Overbetuwe goed aanspreekbaar is. De gemeente heeft ook het traject 'Jeugd die deugt' opgestart. Op die manier wil de gemeente laten zien dat niet alle jeugd vervelend is.

Bij het jongerenwerk is door vacaturewisselingen een tekort aan jongerenwerkers ontstaan. Dat brengt met zich mee dat de werkdruk bij het jongerenwerk hoog is en adequaat reageren op situaties niet altijd lukt.

Het ligt in de bedoeling dat de politie zodra het biketeam operationeel is, de hangplekken wat vaker en makkelijker kan bezoeken. Op die manier kunnen de jongeren sneller aangesproken worden, in kaart worden gebracht en uit de anonimiteit worden gehaald.

In geval van een minderjarige worden de ouders schriftelijk op de hoogte gesteld van het gedrag van hun kind. De jeugd is door de wijkagenten uitgenodigd om aan het bureau te verschijnen. De wijkagenten hebben in samenwerking met de jongerenwerker met de jeugd gesproken over de overlast die ze veroorzaken en dat dit niet getolereerd wordt.

De wijkagenten hebben over het algemeen goed contact met de jeugd. De wijkagenten willen door de collega's op de hoogte gebracht worden zodra een bij hen bekend staande jongere zich buiten hun gebied aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt. De aanpak van de jeugdoverlast moet volgens de wijkagenten zoveel mogelijk door middel van projectplannen gebeuren. Hierdoor wordt bereikt dat de ontwikkelingen via de mutaties in BVH makkelijker gevolgd kunnen worden. In overleg met de gemeente/jongerenwerk zullen er dit jaar drie mobiele hangplekken in de gemeente Overbetuwe worden geplaatst.

Alle gemeenten in het district Rivierenland zijn een samenwerkingsverband aangegaan om meer te doen aan het alcohol- en drugsprobleem in het district. Op basis van de onderzoeksresultaten en de opgenomen aanbevelingen, is er een gezamenlijke aanpak tot stand gekomen gericht op de bevordering van alcohol- en drugsmatiging bij jongeren. In het kader van het alcohol- en drugsmatigings-

beleid is afgesproken dat indien jongeren tussen de 10 en 18 jaar met drugs met de politie in aanraking komen, de ouders door de wijkagent worden bezocht en een brief namens de burgemeester uitreiken. Deze brief bevat een waarschuwing tegen drugsgebruik.

Wanneer een jongere tussen de 12 en 18 jaar wordt geverbaliseerd of aangehouden in relatie tot alcohol wordt hem/haar de kans geboden om in plaats van een geldboete een leertraject te volgen, het zogenaamde Boete of Kanskaart-(BOK-)traject.

Overlast vuurwerk

Het aantal meldingen overlast vuurwerk in 2009 (34) is met 49% afgenomen ten opzichte van het gemiddelde van voorgaande vier jaren. Deze meldingen worden voornamelijk gedaan rondom de jaarwisseling. Er vond evenals vorig jaar (2008) een projectmatige aanpak plaats, die bestond uit intensieve controles, het aanspreken in persoon, schriftelijk berichten aan inwoners van de gemeenten die vorig jaar met de politie in aanraking zijn geweest, snelrecht en een goede integrale samenwerking met partners. Er is in de dorpskernen veel gesurveilleerd.

Overige overlast

Een kraakpand in Zetten heeft veel overlast in de vorm van geluid, vuil, stank en ongedierte. Er was ook sprake van drugsgebruik in het pand. In dit pand heeft de politie een huiszoeking gedaan, waarbij niets is aangetroffen. Het vermoeden bestond dat er vanuit dit pand in drugs werd gedeald. De gemeente had weliswaar een sloopvergunning afgegeven voor dit pand die echter niet uitgevoerd kon worden vanwege juridische beletselen. De wijkagent heeft in 2009 in samenwerking met de afdeling Veiligheid van de gemeente Overbetuwe en de districtsrecherche van het district Rivierenland een plan van aanpak opgesteld. Dat heeft uiteindelijk geleid tot sluiting van het pand, gevolgd door sloop.

Woningbouwverenigingen hebben de wens geuit om voorafgaand aan de toewijzing van woningen te kunnen screenen, om de instroom en/of concentratie van overlastplegers in wijken en buurten te reguleren.

2.3.2 Verkeer

Overlast gerelateerd aan verkeer

Meldingen over verkeeroverlast zijn onder andere parkeeroverlast, snelheidsovertredingen en doorstroomproblemen. Het bureau Verkeertechniek van de politieregio Gelderland-Midden maakt elk jaar een analyse van het aantal en de aard van de verkeersongevallen. Op basis van deze analyse kunnen de politie en andere partners gerichte handhavingacties plannen en uitvoeren.

Het aantal meldingen overlast, gerelateerd aan het verkeer is met 12% afgenomen in 2009 (302) ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren.

Snelheid

Elst

Snelheid is een onderwerp waar over het algemeen veel over te doen is. Vaak wordt snelheid als overlast ervaren. Meldingen over onveilige situaties binnen 30km-zones zijn nog steeds aanwezig. De Raedeckerstraat en de Willem de Zwijgerlaan zijn gelegen binnen een 30km-zone. Over deze straten loopt echter ook een route van het OV (lijndienst), waardoor de noodzakelijk aanpassingen in een 30km-zone zeer minimaal zijn aangebracht. Handhaving kan hier wel plaatsvinden, echter extra inzet op projectmatige basis en mogelijk extra inzet van het Verkeers Handhavings Team is niet toegestaan.

De Weteringsewal, 1e Weteringsewal en de 2e Weteringsewal worden 60km-zones. De markering is deels aangebracht en de kruisingen zijn gelijkwaardig geworden. In de loop van 2010 zal een groot deel van het buitengebied van de gemeente Overbetuwe als 60km-zone zijn aangewezen en uitgevoerd, waaronder in ieder geval deze genoemde wegen.

Andelst, Tielsestraat

De bewoners ervaren de Tielsestraat als een racebaan. De politie heeft voor 2010 een viertal snelheidscontroles gepland.

Valburg, Woutersdijk

In de zomermaanden maken de motorrijders veel gebruik van deze dijk waarbij regelmatig te hard wordt gereden. Op deze locatie zijn snelheidscontroles ingepland.

Driel, Rijndijk

Op de Drielse Rijndijk wordt regelmatig te hard gereden, met name door motorrijders. Ook in 2010 houdt de politie al dan niet in samenwerking met het VHT op deze dijk snelheidscontroles.

Overige snelheid

De wegen binnen de overige kernen van de gemeente Overbetuwe waar een 30km-zone is ingesteld, hebben over het algemeen een juiste inrichting om daar met handhaving op te kunnen treden. Diverse wegen zullen in de loop van dit jaar worden heringericht. Daarbij is in het vooroverleg met de afdeling Verkeerstechniek van de politie regelmatig telkens de nadruk gelegd op een juiste toepassing van de richtlijnen voor inrichting van 30km- of 60km-zones.

Handhaving in 30km- en 60 km-zones kan altijd plaatsvinden als de borden er staan. Extra inzet met uren en mensen door de politie mag alleen als de weg op een juiste wijze is ingericht.

De snelheid op de dijken binnen de gemeente Overbetuwe is een blijvend aandachtspunt. De cijfers van de ongevallenregistratie geven aan dat er veel ongevallen gebeuren op de dijken. Ondanks herinrichting en ombouw naar 60km-zone blijven de klachten van omwonenden en gebruikers van de dijken. Landelijk is er veel discussie over het afsluiten van dijkvakken om het doorgaande verkeer te kunnen weren. Er zijn belangengroepen die voor afsluiting zijn en er zijn belangengroepen die sterk ageren tegen afsluiting. Handhaving wordt bemoeilijkt doordat controleplekken nagenoeg niet aanwezig zijn.

In woonwijken wordt in het kader van het scooterproject 'Gas terug' projectmatig gecontroleerd. Dit project is bedoeld om de overlast van jeugdige scooter- of bromfietrijders tegen te gaan.

Aan de Wageningsestraat bij de rotonde met de Mammoetstraat ligt het HPC-college. De 1200 leerlingen van het HPC fietsen kriskras over de rotonde. Tevens fietsen ze op het verkeerde fietspad. Dit geeft de nodige gevaarlijke situaties. De provincie heeft onlangs de Wageningsestraat heringericht. De politie voert regelmatig (snelheids-)controles uit. Verder is er een oversteekplaats bij de Heldringstichting. Ter plaatse wordt vaak hard gereden, wat regelmatig gevaarlijke situatie oplevert. De politie zou graag zien dat de Provincie een snelheidslimiet invoert.

Rondom de basisscholen wordt toezicht gehouden op veiligheid. Er worden verlichtingscontroles gehouden op schoolgaande routes, vooral in het buitengebied. Deze controles worden in de jaarkalender opgenomen.

Overige verkeersoverlast

De Woutersdijk in Valburg is een weg waar veel landbouwvoertuigen rijden. Met grote regelmatig is deze weg spekglad door achtergelaten modder. De agrariërs/loonwerkers zullen door de wijkagent benaderd worden om ongelukken te voorkomen.

Parkeren

Het aantal meldingen, gerelateerd aan parkeeroverlast (90) is ten opzichte van het gemiddelde van de vier voorgaande jaren met 6% toegenomen.

De Dorpsstraat te Elst is een zeer intensief gebruikte straat in het centrum van Elst. Door de vele schuin gestoken parkeervakken ontstaan regelmatig bij het achteruit rijden van de vakken conflicten met passerende fietsers en bromfietzers. De gemeente Overbetuwe is een centrumplan aan het ontwikkelen, waarin wordt onderzocht of extra parkeermogelijkheden te realiseren zijn.

Overlast bij scholen tijdens de breng en haal perioden is op veel plaatsen in het land een aandachtspunt. De tendens om kinderen met de auto naar school te brengen wordt groter. Er wordt zo dicht mogelijk bij de ingang van de school geparkeerd. De overlast die hierdoor ontstaat, wordt op verschillende manieren aangepakt. Er zijn landelijke richtlijnen voor een integrale aanpak van een onveilige schoolomgeving. Tevens zijn er meerdere bedrijven die inspringen op de tendens om maatregelen te treffen bij die scholen waarbij de verkeersveiligheid in het gedrang komt. De gemeente Overbetuwe heeft bij meerdere scholen opvallend gekleurde palen geplaatst op die plekken waar de weggebruikers geattendeerd moeten worden op de locatie van de school en de route die de schoolgaande kinderen afleggen.

Alle partijen kunnen hun bijdrage leveren aan een veilige schoolomgeving. De school door verkeerslessen te geven, de verkeersouders door te communiceren naar en met kinderen en ouders, de ouders door veilig (parkeer-)gedrag te vertonen, de gemeente door de infrastructuur aan te passen en/of het plaatsen van parkeerverbodsborden en de politie door toezicht te houden of te handhaven. De besturen van de scholen hebben met nieuwsbrieven de ouders benaderd. Het instellen van

een stopverbod wordt alleen op die plekken overwogen waar een vrije doorgang zeer beslist noodzakelijk is. Bij de gemeente is aangedrongen het beleid om bij scholen gekleurde palen te plaatsen toe te passen binnen de gehele gemeente bij die scholen waar de verkeersveiligheid verbeterd dient te worden.

Verkeerstremmingen

Verkeerstremmingen kunnen gevaarlijke situaties met zich meebrengen door gedragingen van bestuurders van voertuigen in het verkeer, al dan niet veroorzaakt door ergernissen. De gedragingen roepen vervolgens ook ergernissen bij overige weggebruikers op. Ook ontstaan ergernissen bij bewoners vanwege het vele sluipverkeer over bijvoorbeeld de dijken in de omgeving van de A50 en A15. Overbetuwe is omgeven door snelwegen en ontsluitingswegen, die in de spitsuren de hoeveelheid verkeer van en naar deze wegen niet kunnen verwerken. Door het openstellen van de N837, de nieuwe provinciale verbindingsweg tussen de Grote Molenstraat te Elst, Schuytgraaf te Arnhem en de A50 bij Heteren, zal er een verandering optreden van het verkeersbeeld op het onderliggende wegennet. De wegwerkzaamheden de komende jaren op de snelweg A50 zullen daarbij ook een rol spelen. De N837 is een weg die voor veel weggebruikers de snelste en kortste route zal worden van en naar hun woongebied.

Het aantal verkeerstremmingen door gesloten spoorwegovergangen is niet gewijzigd. Het aantal stremmingen door uitval na technische storingen is verminderd. De gemeente heeft in ontwikkeling de zogenaamde Zuid Tangent, waarbij ter hoogte van de spoorwegovergang bij de Bemmelseweg een ongelijkvloerse kruising met het spoor wordt overwogen.

Verkeersongevallen

Het hieronder weergegeven ongevallenbeeld is gebaseerd op het aantal door de politie geregistreerde aanrijdingen. Deze registraties worden verzameld door de landelijke Verkeersongevallenregistratie (VOR) te Heerlen en middels ViaStat Online inzichtelijk gemaakt. De dalende tendens van het aantal ongevallen blijft aanwezig, waarbij dit het duidelijkst is bij de Uitsluitend Materiële Schade-ongevallen (UMS). Het landelijke beeld van een mindere teruggang in het aantal ernstige ongevallen is ook van toepassing binnen de gemeente Overbetuwe. Helaas waren in 2009 4 dodelijke aanrijdingen te betreuren, waarvan 2 ongevallen plaats vonden op rijkswegen.

omschrijving	totaal ongevallen	slachtoffer ongevallen	ernstige ongevallen	dodelijke ongevallen	ziekenhuis ongevallen	overige gew. ongevallen	UMS ongevallen
2005	462	75	27	1	26	48	387
2006	463	77	27	2	25	50	386
2007	323	73	36	2	34	37	250
2008	223	50	27	1	26	23	173
2009	120	43	17	4	13	26	77
Totaal	1591	318	134	10	124	184	1273

Ongevallen per straat

Onderstaand de lijst met straatnamen waar per straat meer dan 10 aanrijdingen in de jaren 2005 t/m 2009 hebben plaats gevonden. De Rijkswegen (A50, A15, A325 en de verschillende knooppunten, met in totaal 808 ongevallen) zijn niet vermeld in de lijst.

omschrijving	totaal ongevallen	slachtoffer ongevallen	ernstige ongevallen	dodelijke ongevallen	ziekenhuis ongevallen	overige gew. ongevallen	UMS ongevallen
1e Weteringsewal, Rijksweg Noord	13	4	3	0	3	1	9
De Kist, Kokkeland, Prins Alexanderstraat	13	2	1	0	1	1	11
Dorpsstraat, Eshofsestraat, Rijksweg Noord, Rijksweg Zuid	12	3	1	0	1	2	9
Drielse Rijndijk	18	5	2	0	2	3	13
Grote Molenstraat	16	6	1	0	1	5	10
Nieuwe Aamsestraat	18	4	1	1	0	3	14
Nijburgsestraat	12	2	1	0	1	1	10
Nijverheidsweg, Pascalweg	12	1	0	0	0	1	11
Randwijkse Rijndijk	15	7	4	0	4	3	8
Rijksweg Noord	13	5	3	1	2	2	8
Tielsestraat	12	5	4	0	4	1	7
Wageningssestraat	25	7	4	0	4	3	18
Totaal	179	51	25	2	23	26	128

Bron: ViaStat Online.

3. Dader- en risicogroepen

3.1 Veiligheidshuis

In 2009 zijn twee Veiligheidshuizen geopend in onze regio. In de Veiligheidshuizen werken de partners in de veiligheidsketen zoals politie, OM, gemeente, reclassering en hulpverlening structureel samen om overlast en criminaliteit tegen te gaan, door fysiek bij elkaar te gaan zitten. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Men gaat dadergericht, gebiedsgericht en probleemgericht te werk. Een Veiligheidshuis richt zich (voorlopig) op de volgende dadergroepen: Veelplegers, Jeugd, Huiselijk geweld, Projecten (ad hoc).

In het Veiligheidshuis vinden ten aanzien van jeugd de volgende overleggen plaats:

- JCO: Justitieel Casusoverleg Jeugd, waarin de ingezonden processen-verbaal worden gewogen samen met de eventuele zorgen en waarin vervolgens een voorstel voor afdoening wordt gedaan. Doel is te komen tot een passende afdoening.
- JOR: Justitieel Overleg Risicjongeren, waarin jongeren worden besproken met minimaal 1 antecedent en een vergrote kans op recidive. De categorieën van de besproken jongeren variëren van RisicoJongeren, MeerPleger en VeelPleger (RJ, MP en VP).
- ZOR: Zorg Overleg Risicjongeren. Jongeren die binnen hun leefomgeving of in de openbare ruimte redenen geven tot (bemoei-)zorg. Signalen (en/of inbreng) kunnen van alle partners komen.
- ProKid overleg: kinderen (0-12 jaar) met zorgen worden hierin besproken, onder meer aan de hand van de signalen vanuit het systeem ProKid.

3.2 Veelplegers

Een kleine groep personen komt zeer regelmatig bij de politie in beeld. Deze beperkte groep is verantwoordelijk voor een behoorlijk deel van de criminaliteit en zorgt daarmee voor veel maatschappelijke onrust en sociale onveiligheid in de woongebieden.

3.3 Definitie veelpleger

Een veelpleger is een persoon van 18 jaar of ouder tegen wie over een periode van de afgelopen 5 jaren meer dan 10 processen-verbaal zijn opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het laatste jaar (peiljaar).

3.4 Aanpak veelplegers

Voor een efficiënte aanpak van actieve veelplegers is een goede informatiepositie vereist. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken ketenpartners: Openbaar Ministerie, gemeenten, politie, reclassering en verslavingszorg. Regie op de aanpak van veelplegers wordt, zoals hierbo-

ven omschreven, georganiseerd vanuit het Veiligheidshuis. De politie verstevigt haar informatiepositie door de inzet van zogenaamde ketenagenten. Deze politiefunctionaris 'adopteert' een of meer actieve veelplegers en zorgt voor een regelmatig contact en een actuele informatiepositie. De politie registreert de in de regio wonende veelplegers in een doelgroepenregistratiesysteem en gebruikt deze informatie voor de integrale afstemming over de aanpak van deze groep.

ISD-maatregel

Met het Openbaar Ministerie zijn afspraken gemaakt over een strikt vervolgingsbeleid. In principe wordt elke veelpleger na constatering van een strafbaar feit in verzekering gesteld en voorgeleid aan de rechter-commissaris voor inbewaringstelling. Het streven is een veelpleger zo lang mogelijk veroordeeld te krijgen en daarmee 'van de straat te houden'.

Meest vergaand is de ISD-maatregel (Inrichting voor Stelselmatige Daders) waarbij de veelpleger voor de duur van twee jaar wordt geplaatst in een inrichting en gedurende die tijd actief wordt begeleid.

Eén veelpleger (zeer actieve veelpleger)

In de gemeente Overbetuwe was ten tijde van de totstandkoming van deze scan één veelpleger woonachtig. Dit wil niet zeggen dat Overbetuwe uitsluitend hinder kan ondervinden van deze veelpleger. Ook veelplegers afkomstig uit andere gemeenten kunnen hier actief zijn.

3.5 Jeugdgroepen

Bij het thema jeugd en veiligheid spelen jeugdgroepen een belangrijke rol. Het is voor jongeren heel normaal en gezond om in groepsverband op te trekken. En het grootste deel van de jongeren groeit zonder problemen op. Echter, er zijn ook groepen die het veiligheidsbeeld in een gemeente negatief beïnvloeden door overlast te veroorzaken of delicten te plegen en een aanzienlijk percentage van jeugdcriminaliteit wordt in groepsverband gepleegd. Het is dus belangrijk goed inzicht te krijgen in de problematische jeugdgroepen op gemeenteniveau. Met het juiste inzicht in jeugdgroepen realiseer je de eerste stap naar een goede integrale aanpak op maat.

In Nederland is de keuze gemaakt om problematische jeugdgroepen in kaart te brengen met de shortlistmethodiek van bureau Beke. Deze methodiek combineert systeeminformatie met de zogeheten straatinformatie: kennis van personen die met de jongeren in aanraking komen, zoals gebiedsagenten, jongerenwerkers en buurtbewoners. Er wordt vervolgens onderscheid gemaakt in het type jeugdgroep op basis van de shortlist: hinderlijk, overlastgevend en crimineel. Met de juiste typering en een breed inzicht in de groep kan een aanpak op maat gerealiseerd worden.

Tijdens het overleg met de gebiedsagenten is de eerste aanzet gegeven tot de inventarisatie van de problematische jeugdgroepen. De divisie Informatie verzamelt de ingevulde shortlisten, toetst deze gegevens en zet de eerste analysestappen. Deze inventarisatie wordt samengebracht in drie

districtelijke rapportages. Deze zijn bedoeld voor de districtsoverleggen waar vervolgens een keuze gemaakt wordt voor de aan te pakken groepen.

In de gemeente Overbetuwe zijn geen jeugdgroepen in beeld gebracht voor een nadere analyse conform de shortlistmethodiek van Beke. Aanvaardbare, rustige jeugdgroepen brengt de wijkagent met de shortlist niet in beeld.

Na het maken van de shortlist komt er zicht op de volgende zaken:

- Waar is de groep actief?
- Wat zijn de kenmerken (omvang en samenstelling)?
- Wat is het karakter (openbare orde, criminaliteitspatroon)?
- Om welk type groep gaat het (hinderlijk, overlastgevend of crimineel)?

Op basis van de uitkomst van deze analyses zal de politie samen met de gemeente en andere partners bekijken wat ieders rol en inzet gaat worden.

Een inventarisatie van jeugdgroepen betreft een momentopname. Er ontstaan nieuwe groepen, bestaande groepen vallen uit elkaar of verplaatsen zich. Dit kan het gevolg zijn van acties van de politie, zoals het informeren van ouders of het verrichten van aanhoudingen bij gepleegde strafbare feiten. Ook kan een groep ophouden te bestaan omdat jongeren ouder worden en daarmee ook mobieler, of een andere levensinvulling kiezen. Als er geen nieuwe aanwas is, zal de groep en meestal ook de hangplek verdwijnen. De politie houdt het beeld zoveel mogelijk actueel, beschrijft en classificeert periodiek nieuwe groepen.

3.6 Aanpak jeugdgroepen

De overlast van jeugdgroepen vraagt om een gezamenlijke en structurele aanpak van onder meer de gemeente, jeugdhulpverlening, Justitie en de politie. Bij de aanpak dienen de jeugdigen zelf en ook hun ouders te worden betrokken. De regie ligt bij de gemeente voor zowel de hinderlijke, overlastgevende als criminele jeugdgroepen.

Daar waar het gaat om criminele groepen ligt het accent van de aanpak vooral bij politie en justitie. In de gemeente Overbetuwe wordt de 'shortlistmethode' toegepast.

3.7 Schoolgaande jeugd

Op de scholen in de gemeente Overbetuwe zijn Zorgadviesteam (ZAT) ingesteld. Behalve de school nemen de volgende participanten hieraan deel: politie, leerplichtambtenaar, maatschappelijk werk, orthopedagoog en schoolarts. De schooldirectie heeft de regie. Leerlingen die om welke reden dan ook buiten de maatschappij dreigen te raken, worden hier besproken. Voordeel is dat de politie weet welke instantie zich met welk kind bemoeit.

4. Aandachtspunten

De politie-unit Rivierenland-West heeft de afgelopen drie maanden de jaarlijkse gebiedsscan Criminaliteit & Veiligheid uitgevoerd. Doel daarvan is het maken van een selectie van problemen op het gebied van criminaliteit en overlast in de gemeente Overbetuwe, die speciale aandacht verdienen. De wijkagenten hebben zich niet alleen op cijfers gebaseerd, maar ook op de indrukken die ze hebben opgedaan. De wijkagent beschikt door zijn positie over unieke informatie.

De politie heeft voor de gemeente Overbetuwe aandachtspunten geformuleerd die vervolgens verder zijn uitgediept.

Zo mogelijk is extra informatie verzameld over personen of probleemgroepen, aard en omvang van de overlast en/of criminaliteit, 'hot spots' en wat belangrijker is: mogelijke oorzaken en achtergronden. De laatste stap is dat de politie deze prioriteiten voorlegt aan de gemeente. De gemeente kan vanuit haar verantwoordelijkheid voor veiligheid partijen om de tafel krijgen die gezamenlijk de problemen gaan aanpakken.

De speerpunten voor de gemeente Overbetuwe zijn:

4.1 Woninginbraken

De wijkagenten hebben bij een adequate aanpak van woninginbraken analytische ondersteuning nodig. Ook willen zij de inzet van de CAT-scan gerealiseerd zien.

Verder willen de wijkagenten dat er meer wordt geïnvesteerd in digitaal rechercheren. Zij zijn bereid ook zelf daarin investeren, te beginnen bij een opleiding digitaal rechercheren.

4.2 Illegale handel (drugshandel)

De wijkagenten willen dat er in 2010 meer aandacht wordt besteed aan het financieel rechercheren. Vooral op het gebied van de ontnemingen is er nog winst te behalen.

4.3 Diefstal brom-, snor- en andere fietsen

Er is een districtelijk plan van aanpak gemaakt om het aantal fietsdiefstallen in het hele district terug te dringen.

4.4 Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen

De wijkagenten willen de aangiftebereidheid bij ondernemers opvijzelen. Daartoe willen zij dat de politie de ondernemers stimuleert tot het doen van aangifte bij geconstateerde misdrijven. Het gevolg zal zijn dat er ten aanzien van dit delict een objectiever beeld gaat ontstaan.

4.5 Diefstal vanaf/uit motorvoertuigen

De wijkagenten hebben de pieken die zich in 2009 op verschillende terreinen hebben voorgedaan opgenomen in een activiteitenjaarkalender voor 2010. Op deze wijze is het mogelijk om de capaciteit beter te plannen, samenwerking met partners te zoeken en preventieve oplossingen te bedenken. In 2010 is een districtelijk plan van aanpak opgestart.

4.6 Jeugdoverlast

De wijkagenten zetten in op een goede samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de partners die deelnemen aan het project Jeugd Ontmoet Wijk (JOW). Zij spreken de wens uit dat de partners dezelfde intentie zullen hebben om op die manier goed te kunnen monitoren op jeugdgroepen en overlast/hinder in de buurt.

De wijkagenten streven ook een betere communicatie na met de collega's van de Basis Politiezorg. Het doel is dat er een gegarandeerde informatie uitwisseling tot stand komt over zaken die zich in 'hun' wijk hebben voorgedaan. Indien de BPZ bijvoorbeeld jongeren heeft geverbaliseerd tegen jongeren, willen de wijkagenten daarvan op de hoogte gebracht worden.

Verder willen de wijkagenten de jeugdproblematiek zoveel mogelijk door middel van projectplannen aanpakken, waardoor de ontwikkelingen makkelijker met BVH te volgen zijn.

De wijkagenten zouden graag een blowverbod ingesteld willen zien binnen de bebouwde kom van de gemeente en op en rond de recreatieplassen Rijkerswoerd en Slijk Ewijk. De wijkagent willen dit blowverbod op nemen in het projectplan 'De jeugd heeft de toekomst'.

4.7 Overlast geluid

De wijkagenten steunen de wens van de woningbouwverenigingen om via screening de woningtoewijzing zodanig te reguleren dat in bepaalde wijken en buurten concentratie van overlastplegers wordt tegengegaan. Welke stappen er gezet kunnen worden om dit binnen de wettelijke kaders te kunnen effectueren, moet nog worden uitgezocht.

4.8 Verkeer

Zolang er meldingen over onveilige situaties binnen 30km-zones komen, zullen deze samen met de politie-verkeersadviseur en de gemeente beoordeeld worden en waar nodig aangepakt.

4.9 Overig

De wijkagenten vinden het jammer dat zij geen overzichten meer krijgen van verhuisbewegingen van inwoners in hun wijk gecombineerd met gegevens over antecedenten. Vooral de inhoud van het reclasseringstraject vinden zij van belang. Zij zouden ook graag meer inzicht willen hebben in tijdelijke woonadressen van bijvoorbeeld personen uit het Oostblok.

Daarnaast zouden zij op de hoogte gebracht willen worden als er bijzonderheden zijn over jeugd die buiten het gebied van de wijkagent feiten plegen.

5. Bijlagen

5.1 Overzicht misdrijven

Jaarcijfers gemeente Overbetuwe

		2006	2007	2008	2009
Aantasting openbare orde/ruimte	2.2.1. Vernieling cq. zaakbeschadiging	325	371	426	321
	3.6.4. Aantasting openbare orde	8	2	6	8
Diefstal/inbraak bedrijven	2.5.1. Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	146	123	97	88
	2.5.2. Winkeldiefstal	29	41	36	20
Diefstal/inbraak woning	1.1.1. Diefstal/inbraak woning	146	133	174	163
	1.1.2. Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	30	45	21	34
Gewelddelicten	1.4.3. Openlijk geweld (persoon)	5	7	11	2
	1.4.4. Bedreiging	65	66	63	54
	1.4.5. Mishandeling	143	130	103	106
	1.4.6. Straatroof	3	5	2	2
	1.4.7. Overval	1	0	4	4
Illegale handel	3.1.1. Drugshandel	16	15	45	58
	3.1.2. Mensensmokkel	0	0	0	1
	3.1.3. Wapenhandel	7	12	8	8
	3.1.4. Fraude	42	48	42	65
Milieu	2.6.1. Milieu grijs	4	3	6	0
	2.6.2. Milieu groen	0	1	1	1
	2.6.3. Milieu overig	0	0	1	2
Overige veiligheid	1.6.1. Brand/ontploffing	20	41	21	12
	2.4.2. Huisvredebreuk	2	3	4	3
	3.5.2. Alcohol	103	59	59	41
	3.5.5. Weg overig	6	2	2	8
	3.9.1. Discriminatie	3	3	1	1
Overige vermogensdelicten	1.6.2. Overige vermogensdelicten	174	234	245	254
Straat	1.2.4. Zakkenrollerij	4	6	15	19
Voertuigcriminaliteit	1.2.1. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	221	191	147	214
	1.2.2. Diefstal van motorvoertuigen	71	52	31	22
	1.2.3. Diefstal van brom-, snor-, fietsen	268	194	215	285
Zedendelicten	1.4.1. Zedenmisdrijf	32	23	21	17
	3.2.1. Kinderporno	0	1	0	0
	3.2.2. Kinderprostitutie	0	0	0	0
	3.2.3. Mensenhandel	0	0	1	0
Verkeersongevallen	Doden door verkeersongeval	1	0	2	3
	Ziekenhuis gewonden bij aanrijding	23	33	28	31

Bron BPS-BVH-GIDS

Colofon

In opdracht van

Politieregio Gelderland-Midden.

Onder verantwoordelijkheid van het district
Rivierenland, met medewerking van de unit
Rivierenland West.

Districtchef

D.J. Bomhof

Unitchef

E.W. Meier

Groepchef

M.A. Bragonje

Wijkagenten

B.J.H.A. Buchner

E.J.L. van Driel

M.W.A. Jansen

T.J.R. Overgoor

B. Thomassen

W.T.M. Wieland

Beleidsondersteuning

J.G. Janssen (beleidsmedewerker district Rivierenland)

L. Wijnsouw (controller district Rivierenland)

Analyse

S.L.M. Vredegoor (informatieanalist)

Ondersteuning

A.A. Elsendoorn (projectleider)

B.B. Woltman (beleidsmedewerker HRM/facilitator)

Bronvermelding

Grafische vormgeving in samenwerking met de divisie Informatie,
bureau Analyse

“Samen voor de straat”

Gebiedsscan Gemeente Overbetuwe